

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Αριθμ. Πρωτ. 7224/2000

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ : 610 /2000

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΤΜΗΜΑ Γ'

Συνεδρίαση της 16ης Νοεμβρίου 2000

Σύνθεση

Προεδρεύων: Χρήστος Τσεκούρας, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.
Αντιπρόεδρος : Γρ. Κρόμπας.
Νομικοί Σύμβουλοι: Σωτ. Παπαγεωργακόπουλος, Β.Κοντόλαιμος
Κ. Καποτάς, Π. Κιούσης, Ι. Σακελλαρίου.
Εισηγήτρια: Ευγενία Βελώνη, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: 1077275/8022/B0010/26.10.2000

Υπουργείου Οικονομικών, Γενικής Δ/νσης Δ.Π. και Εθν. Κληρ/των,
Δ/νσης 10^{ης} Δημ. Περιουσίας.

Περίληψη Ερωτήματος : Εάν η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 1
του Α.Ν. 1219/1938, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την παρ. 5 του
άρθρου 33 του Ν. 1473/1984, μπορεί να εφαρμοσθεί και για την
περισυλλογή φυκιών από τις παραλίες.

Επί του ως άνω ερωτήματος το Γ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ.
γνωμοδότησε ομοφώνως ως ακολούθως:

I. Με το υπ' αριθμ. 1077275/8022/B0010/26.10.2000
έγγραφο της ερωτώσας υπηρεσίας τίθενται υπόψη μας τα εξής :

Ο Σύλλογος Κατελειού για τη Μελέτη και Προστασία της Θαλάσσιας και Χερσαίας Ζωής, με τα υπ' αριθμ. 106/22.4.2000/22.4.2000 και 178/29.8.2000 έγγραφά του προς το Υπουργείο Οικονομικών, ζητά την ικανοποίηση του προς το εν λόγω Υπουργείο υποβληθέντος αιτήματος για χορήγηση άδειας περισυλλογής, με δική του δαπάνη, φυκιών από όλες τις παραλίες της Κεφαλλονιάς, κατά την διάρκεια του χειμώνα (Οκτώβριο μέχρι Απρίλιο) και όπου ξεβράζονται, με σκοπό να παραχθεί από αυτά βιολογικό λίπασμα (κομπόστ) με συγκομποστοποίηση οργανικών αποβλήτων γεωργικών βιομηχανιών. Με το δεύτερο δε των ως άνω εγγράφων ερωτά ειδικότερα μήπως υπάρχει δυνατότητα να συμπεριληφθούν τα φύκια στις «σαβούρες και στα άλλα περεμφερή υλικά» του άρθρου 49 του Ν. 1416/1984, επικαλούμενος προς τούτο τη διδόμενη ερμηνεία της λέξης «σαβούρα» στο λεξικό του Δ. Δημητράκου «Νέον Λεξικόν Ορθογραφικόν και Ερμηνευτικόν 'Όλης της Ελληνικής Γλώσσης» και στο λεξικό «Παιδεία Πρότυπο Λεξικό της Νέας Ελληνικής » εκδόσεων Σταφυλίδη, η οποία μεταφορικά σημαίνει άχρηστα και ασήμαντα πράγματα, απορρίματα, σκουπίδια, και επισημαίνοντας ότι από την έναρξη του τουρισμού (18 χρόνια) η τοπική αρχή της περιοχής τους, όπως και οι υπόλοιπες της Κεφαλλονιάς, αντιμετωπίζουν τα φύκια σαν απορρίματα, τα οποία κάθε χρόνο αποθέτουν τυχαία σε χωράφια και χαράδρες υε βάρυς της τοπικής οικονομίας και του περιβάλλοντος.

Κατόπιν του ως άνω αιτήματος υποβλήθηκε το στην αρχή της παρούσας τιθέμενο ερώτημα.

II. α. Το καθεστώς της αμμοληψίας διέπεται από τις ειδικές διατάξεις του α.ν. 1219/1938 «Περί καταργήσεως του δικαιώματος αμμοληψίας και αντικαταστάσεως αυτού δια προσθέτου τέλους επί των αδειών οικοδομής». Πλέον συγκεκριμένα με την παρ. 1 του άρθρου 1 του νόμου αυτού καταργείται το άρθρο 61 του Δ/τος της 11ης Νοεμβρίου 1929 «Περί Διοικήσεως Δημοσίων Κτημάτων», με το οποίο προβλεπόταν στην Δ.Δ.Κ. δυνατότητα να εκμισθώνει «το δικαίωμα της εξορύξεως άμμου, αμμοχώματος και χαλίκων (σαβούρα) , εκ των θαλασσίων ακτών ή εκ του βυθού της θαλάσσης της περιλαμβανομένης εντός της αιγιαλίτιδος ζώνης» (παρ. 1 άρθρου 61), και με την παρ. 2 προβλέπεται ότι «η εξόρυξις και λήψις άμμου αμμοχώματος, λίθων, αμμοκροκάλης (σαβούρας) κ.λ.π.» επιτρέπεται μόνον με τους όρους που καθορίζει η διάταξη του άρθρου 2 του ίδιου νόμου, και ότι «διά την τοιαύτην εξόρυξιν και λήψιν ουδέν δικαίωμα αμμοληψίας καταβάλλεται»

Η ίδια διάταξη (του άρθρου 2) προνοεί για την έκδοση κοινής Υπουργικής απόφασης με την οποία, αφενός μεν θα ορίζονται οι χώροι (αρχαιολογικοί, τουριστικοί κ.λ.π.) «η εκ των οποίων εξόρυξις και λήψις άμμου, αμμοχώματος, λίθων , χαλίκων, αμμοκροκάλης (σαβούρας) κ.λ.π.» απαγορεύεται, αφετέρου δε θα καθορίζονται οι όροι, οι οποίοι πρέπει να τηρούνται κατά την εξόρυξη και λήψη άμμου από τις μη απαγορευμένες θέσεις.

β. Κατ' εξουσιοδότηση της πιο πάνω διάταξης του άρθρου 2 του α.ν. 1219/1938, εκδόθηκαν οι υπ' αριθμ. 42279/24/30.11.1938 (ΦΕΚ 267/1938 Ι.Β'), Τ.1308/28.9.1956 (ΦΕΚ 212/1956 Τ.Β') και

T.1645/8.11.1957 (ΦΕΚ 309/1957 τ.Β') κοινές Υπουργικές αποφάσεις με τις οποίες ορίσθηκαν οι χώροι στους οποίους απαγορεύεται η εξόρυξη και λήψη άμμου, αμμοχώματος κ.λ π. γενικά μεν για όλη την επικράτεια με την πρώτη απόφαση, ειδικά δε για το νομό Αττικής με τις δύο επόμενες αποφάσεις.

Με τις ίδιες αποφάσεις καθορίσθηκαν όλες οι λεπτομέρειες οι συναφείς με την διενέργεια της αμμοληψίας (άρθρα 2 και επόμενα).

γ. Με το άρθρο 49 του ν. 1416/1984 « Τροποποίηση και συμπλήρωση διατάξεων της δημοτικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την ενίσχυση της Αποκέντρωσης και την ενδυνάμωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης» προβλέφθηκε η δυνατότητα παραχώρησης από το Δημόσιο σε Δήμους και Κοινότητες του δικαιώματος «να εκμεταλλεύονται χώρους αμμοληψίας, αμμοχαλίκων, αμμοχώματος, σαβούρας και άλλων παρεμφερών υλικών που ανήκουν στο δημόσιο και βρίσκονται μέσα στα όρια της διοικητικής τους περιφέρειας».

δ. Τέλος, με την παρ. 5 του άρθρου 33 του ν. 1473/1984 «Μεταρρυθμίσεις στην άμεση και έμμεση φορολογία και άλλες διατάξεις» η παρ. 2 του άρθρου 1 του α.ν. 1219/1938 αντικαταστάθηκε ως εξής : «2. Η εξόρυξη και λήψη άμμου, αμμοχώματος, λίθων, χαλίκων, αμμοκροκάλης, και άλλων συναφών υλικών επιτρέπεται μόνο με τους όρους και τις προϋποθέσεις αυτού του νόμου και με καταβολή τιμήματος που καθορίζεται από αυτόν που έχει το δικαίωμα της εκμετάλλευσης των χώρων αμμοληψίας».

III. Από τη φραστική διατύπωση και γραμματική ερμηνεία των διατάξεων που προαναφέρθηκαν προκύπτει, ότι στο καθεστώς που ρυθμίζει ο ειδικός νόμος 1219/1938 και οι κατ' εξουσιοδοτησή του

εκδοθείσες κοινές Υπουργικές αποφάσεις εμπίπτει η εξόρυξη και λήψη αμμωδών αποθέσεων και λοιπών πετρογεννών υλικών από τις κοίτες και εκβολές ποταμών και χειμμάρων, από τις θαλάσσιες ακτές, και από το βυθό της θάλασσας και όχι η λήψη πάσης φύσεως υλικών, όπως αχρήστων, απορριμάτων, σκουπιδιών, ούτε βεβαίως των φυκιών, υδροβίων φυτών, όταν βρίσκονται εναποτεθειμένα στην παραλία, έστω και αν αντιμετωπίζονται σαν απορρίματα. Σαφής αλλωστε περὶ τούτου είναι και η εισηγητική έκθεση του εν λόγω νόμου, από την οποία αναμφιβόλως προκύπτει η αμμώδης ή πετρώδης φύση των ως άνω ειδών, γενομένης ρητής αναφοράς στην οικοδομική χρήση αυτών. Ειδικώτερα, ορίζεται σχετικά: « δια του υποβαλλομένου σχεδίου νόμου προβλέπεται η κατάργηση του διά του άρθρου 61 του Δ/τος της 1^{ης} Νοεμβρίου 1929 δικαιώματος αμμοληψίας που επιβλήθηκε ως αντίτιμο καταναλώσεως ειδους ανήκοντος στο Δημόσιο, και η αντικατάσταση του εν λόγω εσόδου δια προσθέτου τέλους επί των αδειών ανεγέρσεως νέων οικοδομών ή ενεργείας προσθηκών ή επεκτάσεων επί υφισταμένων τοιούτων, στις οποίες κατά κύριο λόγο χρησιμοποιούνται τα είδη, επί των οποίων καταβάλλεται δικαίωμα αμμοληψίας».

Η λέξη «υαβυύρα», τόσο στην αρχική διάταξη του άρθρου 61 του διατάγματος της 11^{ης} Νοεμβρίου 1929, όσο και στην καταργητική αυτής διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 του ν. 1219/1938, πριν από την τροποποιήσή της με τη διάταξη του άρθρου 33 παρ. 5 του νόμου 1473/1984, είναι προφανές ότι αναφέρεται από το νομοθέτη επεξηγηματικά στις συννώνυμες λέξεις «αμμόχωμα και χαλίκι» και

«αμμοκροκάλη», γι' αυτό άλλωστε τίθεται μετά από αυτές εντός παρενθέσεως.

Η στο άρθρο 49 του ν. 1416/84 αναφορά της λέξης «σαβούρα» είναι προφανές ότι έχει τεθεί σε αντικατάσταση της λέξης «αμμοκροκάλη». Άλλωστε πρόθεση του νομοθέτη με την εν λόγω διάταξη είναι η παραχώρηση στους ΟΤΑ του δικαιώματος εκμετάλλευσης χώρων αμμοληψίας, αμμοχαλίων κ.λ.π. με σκοπό να αποκτήσουν μια νέα πηγή εσόδου και να παύσει η μέχρι της θέσπισης του νόμου αυτού ανορθόδοξη εκμετάλλευση των χώρων αυτών (ιδ. σχετικά εισηγητική έκθεση του ως άνω νόμου) και όχι ο επανακαθορισμός των ειδών επί των οποίων προβλέπεται καταβολή δικαιώματος αμμοληψίας ή η προσθήκη σ' αυτά παντός αχρήστου υλικού (απορριμάτων κ.λ.π.). Γι' αυτό άλλωστε και με την επακολουθήσασα διάταξη της παρ. 5 του άρθρου 33 του ν. 1473/1984 που τροποποιήσε την παρ. 2 του άρθρου 1 του α.ν. 1219/1938, και η οποία κατά την οικεία εισηγητική έκθεση κρίθηκε αναγκαία ύστερα από τις διατάξεις του άρθρου 49 του ν. 1416/1984, γίνεται ρητή αναφορά των ως άνω ειδών, δηλαδή άμμου, αμμοχώματος, λίθων, χαλίκων, αμμοκροκάλης και άλλων συναφών υλικών (αντί για τη λέξη «σαβούρα» όπως στην προαναφερθείσα διάταξη του ν. 1473/84 τίθεται η λέξη αμμοκροκάλη).

Τέλος, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, ενόψει της κατά τα ανωτέρω δυνατής εκμετάλλευσης των φυκιών και της εξ' αυτής διαφαινομένης δυνατότητας προσπορίσεως εσόδων στο Δημόσιο, ενδεχομένως να πρέπει ν' αντιμετωπισθεί από την Διοίκηση η ρύθμιση του θέματος τούτου νομοθετικά.

IV. Κατόπιν τούτων, στο τεθέν ερώτημα αρμόζει αρνητική
απάντηση.

Εθεωρήθη

Αθήνα, 20/11/2000

Ο Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Χρήστος Τσεκούρας

Η Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

